

Deze reactie van wethouders Pim Vermeulen en Edit Hallensleben stond in INFO van april 1989

Een reactie op Ton Sonneveldt

Zin en onzin van het wijkniveau

In de Gewestelijke Vergadering van 28 maart jl. waarschuwde Ton Sonneveldt tegen een te optimistische kijk op het wijk- en buurtniveau. Dit deed hij tijdens de discussie over Sociale Vernieuwing als reactie op de vraag van de gemeenteraadsfractie, of het buurt- en wijkniveau een belangrijke rol kan/moet gaan spelen in het te vormen beleid. Helaas was er geen tijd meer tijdens de vergadering om in te gaan op Ton's duidelijke waarschuwing. Daarom werd afgesproken om in Info deze discussie voort te zetten.

Pim Vermeulen
Edit Hallensleben

Volgens ons is het belangrijk, dat Sociale Vernieuwing juist ook op wijk- en buurtniveau zijn vorm zal krijgen, omdat er daar een grote potentie zit om een aantal van de belangrijkste huidige problemen in de samenleving te lijf gaan. Wij denken dan aan de vereenzaming, veranderde bevolkingssamenstelling, de gevolgen van (langdurige) werkloosheid, sociale onveiligheid e.d. Met andere woorden: de problemen die mensen ervaren die zich - door diverse omstandigheden - in een achterstandspositie bevinden. Deze problemen worden door mensen in hun

• Edit Hallensleben

Zij maken geen verschil tussen hun (sociaal) isolement als gevolg van werkloosheid aan de ene kant en het feit, dat zij minder te besteden hebben aan de andere kant. Zij voelen ook geen verschil tussen het feit, dat de woonlasten moeilijk op te brengen zijn en de vermindering van hun inkomen. Het is dus belangrijk, dat ook de overheid (en de (deel)gemeente is daartoe in staat) ervoor zorgt, dat er samenhang komt in de oplossingsstrategieën voor deze problemen. De gemeente is echter zeer verkokerd georganiseerd. Het probleem van de woonlasten wordt op de ene plek in de gemeentelijke organisatie aangepakt (sektor Volkshuisvesting), terwijl bijvoorbeeld de Algemene Bijstandswet op een geheel andere plaats in de gemeente wordt toegepast. Eén van de manieren om een samenhangend beleid op het gebied van Sociale Vernieuwing te formuleren is het buurt- en wijkniveau hanteren als een schaal waarop initiatieven kunnen worden genomen, de aansluiting wordt gezocht van het beleid op de daadwerkelijk bestaande behoefte en als een schaal waarop samen met de bewoner - voor wie het allemaal gebeurt - de plannen te maken, beleid te bespreken en uit te voeren.

Representativiteit

Ton Sonneveldt stelde, dat de bewonersorganisaties niet representatief zijn voor hun wijken; dit baseerde hij o.a. op het feit, dat migranten er niet veel vertegenwoordigd zijn. Bovendien zijn het de beroepskrachten die de smaakmakers zijn in de wijken en niet de bewoners zelf. Voorts zijn de wijkkaders vaak behoudend; dat houdt vernieuwing tegen. En als laatste genoteerde uitspraak van

Ton over bewonersorganisaties noemen wij hier, dat de bedrijven uit stadsvernieuwingsgebieden zijn verdwenen als gevolg van de houding van bewonersorganisaties (en hun beroepskrachten). Verder meldde hij, dat de deelgemeenten eigenlijk een nieuwe vorm van bureaucraties met zich mee hebben gebracht. De discussie over het deelgemeentebestel vindt hij daarom erg belangrijk; belangrijker dan hen betrekken in Sociaal Vernieuwingsbeleid.

De uitspraken van Ton geven volgens ons uiting aan een krachtige, oprechte en gedurfde stellingname, waar wel degelijk elementen van waarheid en realiteit in zitten. Echter, onze reactie op deze - door Ton onzes inziens behoorlijk overdreven - realiteit is een compleet andere.

Als de representativiteit van de bewonersorganisaties te wensen overlaat, moeten we daar iets aan doen. Ons beeld daarover is achter lang niet zo negatief. Bij de vele gesprekken en bezoeken van de stuurgroep stadsvernieuwing aan de wijken praten wij veel met (echte!) bewoners; ook die niet tot het kader van de bewonersorganisatie behoren. Ook gebeurt het (nog steeds) vaak, dat bewoners de commissievergaderingen op het Stadhuis bezoeken. Wij horen dan vaak zeer positieve geluiden van de bewoners over de desbetreffende bewonersorganisatie. Wat de inbreng van migranten betreft, valt het ons op, dat zodra er een duidelijk probleem voor hen aan de orde is, dat zij dan wel aanwezig zijn. Het kader van de bewonersorganisaties bestaat inderdaad nog te weinig uit migranten. Vandaar dat er getracht wordt om via een speciale (kader)opleiding voor migranten hier iets aan te doen. Ook de bewonersorganisaties zelf trachten hierin verbetering aan te brengen. Mag je het mensen die nauwelijks geleerd hebben voor zichzelf op te komen kwalijk nemen, dat ze niet in staat zijn gebleken voor wonderen te zorgen, waar overheid en gesubsidieerde sektor zelf de grootste moeite mee heeft. Natuurlijk moeten we verder gaan met zo krachtig mogelijk stimuleren, dat de Rotterdamse migranten zo optimaal mogelijk in de Rotterdamse samenleving worden opgenomen. Wellicht, dat het wijk- en buurtniveau dan juist hard nodig is om de overheid daarin te helpen!

Beroepskrachten

Dat de beroepskrachten het woord voeren in plaats van bewoners is een vaak gehoorde klacht; overigens ook van de bewoners zelf. Wellicht, dat deze beroepskrachten te veel lijden onder het euvel van de overbezorgde hulpverlener. Ook hier moeten enige relativerende opmerkingen bij geplaatst worden. Ten eerste is het niet altijd en overal zo. Eigenlijk is het beledigend voor de vele bewonersorganisaties en groepen bewoners die bijvoorbeeld het bestuur vormen van buurten, clubhuizen en uitsluitend zelf het beleid

bepalen en het woord voeren. Bovendien is er volgens ons niets verkeerd aan als beroepskrachten een belangrijke rol vervullen in het voorbereiden en adviseren bij het bepalen van standpunten van bewonersorganisaties en -groepen. Daarvoor heeft de gemeente ook besloten deze beroepskrachten te subsidiëren. Overigens kunnen de beroepskrachten ook een stabiliserende factor vormen en overleg en afstemming

• Pim Vermeulen

tussen de bewonersorganisaties in de stad bevorderen, zodat er op cruciale punten (bijvoorbeeld het betrekken van migranten in het werk) van elkaars ervaringen geleerd kan worden en wellicht iets meer eenheid in opvattingen komt bij belangrijke stedelijke vraagstukken.

Dat de wijkkaders behoudend zijn en niet willen vernieuwen willen wij hier met kracht ontkennen. Er zijn grote veranderingen in opvattingen te constateren op het gebied van de stadsvernieuwing; er wordt meegewerkt aan vele van de uitgangspunten in de nota Vernieuwing van de Stadsvernieuwing. Natuurlijk vertonen ook bewonersorganisaties de normale menselijke trek, dat men eerst eens wil weten wat de aanleiding en gevolgen zijn van veranderingen, voordat men ermee kan instemmen. Verder is er een grote gerichtheid op het werkgelegenheidsbeleid. In dat kader is het belangrijk op te merken, dat het alleen in de beginperiode van de stadsvernieuwing - overigens met instemming en steun van de gemeente - zo was, dat zoveel mogelijk bedrijven uit de woonwijken verdwenen. Het is al jaren gebruikt, dat getracht wordt de bestaande bedrijvigheid in de wijken te behouden door ze of te laten zitten of te verplaatsen naar een - ook voor de bedrijven - betere plek.

Dat de bewonersorganisaties niet alleen op het gebied van Beheer vernieuwende opvattingen hebben, mag o.a. blijken uit het feit, dat de aangrenzende wijken intensief en op een zeer positieve wijze meedenken aan de plannemakerij in de Kop van Zuid. Zij zien ook hierin de grote belangen voor geheel Zuid en voor hun wijken in het bijzonder. En hun medewerking beperkt zich echt niet tot het pleiten voor zoveel mogelijk sociale woningbouw!!

Wij zijn het met Ton eens, dat projecten als de Kop van Zuid en het I.P.N.R. niet aan te pakken zijn vanuit de wijken/deelgemeenten. Dat gebeurt ook niet; wel is het belangrijk de inbreng in de planvorming optimaal te laten gebeuren. Het is voor ons ook een vaststaand feit, dat bij de ten uitvoer bringing van de plannen (in welke vorm dan ook) de wijken/deelgemeenten een belangrijke rol hebben (al was het alleen maar omdat bijvoorbeeld de deelgemeente als lokale overheid een beslissende stem heeft in de uitvoering van een plan).

Ook zijn wij het met Ton eens, dat de discussie over het deelgemeentebestel belangrijk is. Wij hopen, dat dit duidelijkheid zal brengen in de relatie gemeente (lijke diensten) en deelraden en in de bestuurlijke orga-

Vervolg op blz. 59

Vervolg van blz. 58

nisatie van de gemeente als geheel.

Uit het voorgaande mag blijken, dat wij vol vertrouwen zijn over de mogelijkheden, kracht en creativiteit van de organisaties op wijk- en buurtniveau, waaraan de bewonersorganisatie overigens maar één vorm is. Ook al is het niet overal rozengleur en maneschijn, het is een unieke en waardevolle organisatie om gemeentelijk beleid af te kun-

nen stemmen op de werkelijke behoeften van de bewoners van Rotterdam.

Verder is het niet alleen voor de communicatie tussen gemeente en bewoners belangrijk om het wijk- en buurtniveau serieus te nemen, maar het is ook een overzichtelijke en integrerende schaal, waarop de organisatie van gemeentelijke diensten op afgestemd kan worden.

Als laatste kwaliteit van het wijk- en buurt-

niveau noemen wij het feit, dat de mensen elkaar op die schaal nog kennen; de mogelijkheden om mensen te ontmoeten en met elkaar in contact te brengen (migranten!) zijn daar onnoemelijk veel groter dan op het stedelijk niveau. We moeten in ons te vormen beleid voor Sociale Vernieuwing gebruik maken van die kwaliteiten.

Pim Vermeulen

Edith Hallensleben